

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 35/2026, 19 CZERWCA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Polsko-niemiecka umowa o współpracy w dziedzinie obronności

Łukasz Jasiński

17 czerwca Polska i Niemcy podpisały umowę o współpracy wojskowej, która zastąpi dotychczas obowiązujące porozumienie z 2011 r. Nowa umowa przewiduje koordynację i bliższą współpracę m.in. w dziedzinach mobilności wojskowej i interoperacyjności, cyberbezpieczeństwa oraz w domenie kosmicznej. Umowa z powodu jej technicznego charakteru nie wpłynie znacząco na relacje polityczne obu państw, chociaż jej zawarcie wskazuje na wolę wzajemnej współpracy. W odróżnieniu od m.in. traktatu polsko-francuskiego z maja ub.r. porozumienie nie przewiduje dodatkowych gwarancji bezpieczeństwa. Dla Polski i Niemiec kluczowa jest współpraca w ramach NATO oraz wynikające z niej zobowiązania sojusznicze.

Jaka była geneza i okoliczności podpisania umowy?

Zamiar zawarcia nowej umowy obronnej Polska i Niemcy ogłosiły w trakcie [konsultacji międzyrządowych](#) 1 grudnia ub.r. Jej treść opracowały ministerstwa obrony obu państw. Data podpisania umowy – w 35. rocznicę zawarcia przez Polskę i Niemcy traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy – symbolicznie podkreśla rolę relacji dwustronnych. Zarówno Polska, jak i Niemcy uznają NATO za fundament swojego bezpieczeństwa, jednak wobec niepewnej przyszłości relacji transatlantyckich poszukują dodatkowych bilateralnych partnerstw. Dlatego Polska zawarła w ub.r. [traktat z Francją](#), a w maju br. [z Wielką Brytanią](#), z którą Niemcy z kolei podpisały [traktat w ub.r.](#) Celem nowej umowy jest uporządkowanie zasad współpracy wojskowej i dostosowanie jej do aktualnych zagrożeń, których nie przewidywał dokument z 2011 r. Polska i Niemcy realizują programy modernizacji i rozbudowy sił zbrojnych, które w przyszłości, wobec ograniczania amerykańskiego zaangażowania wojskowego w Europie, mają stanowić w ramach NATO kluczowy element konwencjonalnego

odstraszania Rosji. Obecnie Niemcy rozmieszczają na Litwie brygadę sił lądowych, a według [nowej strategii wojskowej](#) Bundeswehra ma do 2035 r. stać się najsilniejszą konwencjonalną armią na kontynencie.

Jakie były cele obu stron?

Dla Polski celem strategicznym jest skłonienie Niemiec do jak największego i trwałego zaangażowania na wschodniej flance NATO, tak aby traktowały jej zabezpieczenie jako niezbędny warunek własnego bezpieczeństwa. Dla Niemiec pogłębienie współpracy obronnej z Polską jest elementem stopniowej realizacji ambicji przejmowania większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo w Europie. Celem obu rządów było podkreślenie nieodzowności wzajemnej współpracy, jednak bez tworzenia nowych zobowiązań o charakterze traktatowym. Efektem takiego podejścia jest wybór formuły umowy technicznej między ministerstwami obrony. Rozwiązanie takie wynika z przyznania priorytetu relacjom transatlantyckim oraz przekonania o fundamentalnej roli NATO i – w mniejszym zakresie – UE.

KOMENTARZ PISM

Nowy dokument ma dostosować do obecnych wyzwań postanowienia umowy ramowej z 2011 r., która określała ogólne dziedziny współpracy i koordynacji działań w sferze bezpieczeństwa i obronności.

Jakie są najważniejsze postanowienia umowy?

W wymiarze strategicznym Polska i Niemcy podkreślają i potwierdzają zobowiązania sojusznicze wynikające z członkostwa w NATO (w szczególności art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego) oraz w UE (art. 42 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej). Tym samym uznają kluczową rolę tych organizacji w swoich politykach bezpieczeństwa i obronnych. Nowa umowa określa obszary przyszłej współpracy: cyberbezpieczeństwo, zwalczanie dezinformacji i zagrożeń hybrydowych oraz budowa zdolności w domenie kosmicznej. Tworzy także podstawy bliższej współpracy przemysłów zbrojeniowych oraz wspólnego pozyskiwania sprzętu wojskowego, choć nie wymienia w tym kontekście konkretnych rodzajów uzbrojenia. Przyznaje priorytet mobilności wojskowej – służyć ma jej rozbudowa infrastruktury oraz uproszczenie procedur biurowatycznych związanych z transportem żołnierzy i sprzętu. Polska i Niemcy mają także rozwijać interoperacyjność sił zbrojnych poprzez wspólne ćwiczenia, organizację szkoleń i wymianę informacji, w tym wywiadowczych. Umowa przewiduje

kontynuację i rozwój współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na Bałtyku.

Jakie jest znaczenie umowy dla stosunków polsko-niemieckich?

Umowa obronna wskazuje na podobną percepcję zagrożeń i wyzwań stojących przed Polską i Niemcami. Dla obu państw kluczowa będzie jednak współpraca oraz zobowiązania sojusznicze w ramach NATO i UE, więc wpływ nowej umowy na relacje polityczne będzie niewielki. Może ona jednak sprzyjać zacieśnieniu bilateralnej współpracy wojskowej, a także przyczynić się do realizacji przez przemysły zbrojeniowe obu państw wspólnych projektów zarówno w sferze produkcji, zakupów, jak i badań nad nowymi technologiami. Przykładem współpracy sił zbrojnych jest planowany udział wojsk inżynierskich Bundeswehry w budowie umocnień na granicy polsko-rosyjskiej, tzw. Tarczy Wschód. Poprawa mobilności wojskowej wpłynie korzystnie na bezpieczeństwo Polski oraz wschodniej flanki NATO, w tym państw bałtyckich. Ramowy charakter umowy powoduje jednak, że konkretne działania i ewentualne wspólne projekty będą wymagały dodatkowych negocjacji zarówno na poziomie politycznym i wojskowym, jak i firm zbrojeniowych.